

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในระดับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีวิจัยผสมผสานระหว่างรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantity Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในระดับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป้าหมายไว้ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 5 คน
กลุ่มที่ 2 กลุ่มบุคลากรทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 83 คน จำแนกเป็น

- 1) คณาจารย์คณะครุศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 63 คน
- 2) เจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในระดับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อนามาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการสัมภาษณ์ และสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยเตรียมความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ จรรยาบรรณของนักวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษาให้มากที่สุด

3. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษากลุ่มที่ 1 ซึ่งมีแนวคำถามการสัมภาษณ์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ผลการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ส่วนที่ 4 แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ส่วนที่ 5 กลยุทธ์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

4. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantity Research) ด้วยการสร้างแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมายกลุ่มที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบตามคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ปี 2558 จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 ด้านการวิจัย องค์ประกอบที่ 3 ด้านการบริการทางวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตรวัดแบบของลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลระดับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ดำเนินงานในระดับที่ต่ำ

ส่วนที่ 3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบตามคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ปี 2559 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็น

ส่วนที่ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็น

4. การนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์ไปทดลองใช้ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์

5. การประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรวัดของลิเคอร์ท (Likert Rating Scale)

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การทบทวนข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดขอบเขตของงานวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร คือ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และกลุ่มที่ 2 กลุ่มบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์ ด้วยการแจกแบบสอบถาม และทำการรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2559

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามถึงระดับการนำผลการประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนางาน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้ระบบ
2. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาในกลุ่มที่ 2 เพื่อ
3. แบบบันทึกการประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อจัดทำระบบระบบและกลไกการประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยมีกระบวนการเพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการกำหนดข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกคำถามให้ครอบคลุมตามแนวคิดหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาเครื่องมือให้มีความครอบคลุมตัวแปรและวัตถุประสงค์ และสามารถตรวจสอบ ได้โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ดังภาคผนวก ก รายชื่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index = IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ผลการทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.85 (ดังภาคผนวก ข ตารางที่ ผ.1 ผลการประเมินคุณภาพค่าดัชนีความสอดคล้อง แบบสัมภาษณ์เชิงลึก)

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกคำถามให้ครอบคลุมตามแนวคิดหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาเครื่องมือให้มีความครอบคลุมตัวแปรและวัตถุประสงค์ และสามารถตรวจสอบ ได้โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index = IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมเท่ากับ 0.97 (ดังภาคผนวก ข ตารางที่ ผ.2 ผลการประเมินคุณภาพค่าดัชนีความสอดคล้อง แบบสอบถาม)

ขั้นตอนที่ 4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยรวมของประเด็นคำถามของแบบสอบถาม ทั้งหมด 41 ข้อคำถาม ค่า Cronbach's Alpha = 0.944 (ดังภาคผนวก ข ตารางที่ ผ.5 ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามเครื่องมือการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงระบบ (Systematic Synthesis) มีการตีความหมายของข้อมูลอย่างมีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์ให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการบรรยายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และผลการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่